

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1015/2014
16.10.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Горана Чавлине, Драгомира Милојевића и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Иваном Тркуљом Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Б.Д., због кривичног дела убиство из члана 113. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Д., адвоката Е.Д., поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Пазару К 24/13 од 27.09.2013. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 5331/13 од 19.02.2014. године, у седници већа одржаној дана 16.10.2014. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Д., адвоката Е.Д., као основан у односу на повреду кривичног закона из члана 439. став 1. тачка 2). Законика о кривичном поступку, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Новом Пазару К 24/13 од 27.09.2013. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 5331/13 од 19.02.2014. године, тако што Врховни касациони суд:

Окривљеног Б.Д., са личним подацима као у првостепеној пресуди, оглашава

Кривим

што је:

Дана 12.02.2013. године, око 19,15 часова у ..., на раскрсници ул. ... и ..., способан да схвати значај својих дела, са смањеном могућношћу да управља својим поступцима али не битно, са умишљајем лишио живота Р.Е., рођеног ... године, у прекорачењу нужне одбране, у стању јаке раздражености у које је доведен нападом и тешким вређањем од стране покојног Е., који су довели до великог интензитета афекта, на тај начин што је након њиховог мимоилажења, покојни Е. се без датог повода повратио назад и пошао према њему и његовом сину, говорећи им: „сад ћу главе да вам поскидам“, након чега је окривљени Б. одбијајући истовремени и противправан напад покојног Е., извадио и репетирао пиштољ марке „...“, фабрички број ..., калибра ... мм, који је противно одредби

члана 5. став 3. Закона о оружју и муницији носио без одобрења надлежног органа МУП РС и испалио један метак у вис, повлачећи се уназад према кући свог оца, а покојни Е. ишао за њим и обигравао око њега са борбеним ставом, па га је окривљени Б. корицама пиштоља ударио у пределу носа, наносећи му повреду у виду ране у пределу основе носне преграде и левог носног крилца, величине зрна кукуруза и дубине 3 мм, након чега покојни Е. са себе скида кожну јакну и наставља кретање за њим и удара га ногом у пределу потколенице леве ноге и наноси му телесну повреду у виду крвног подлива, која је била лаке природе, плује га у пределу лица, настављајући да га напада и креће према њему говорећи „пуцај, пуцај Алаху екбер“, па је окривљени у степену јаког афектног стања за телесни интегритет и живот, прекорачењем граница нужне одбране, из наваденог пиштоља у правцу покојног Е. са удаљености од око 1м испалио два метка чији су пројектили погодили у тело покојног Е., наносећи му повреде, једним пројектилом прострелну рану са улазним отвором у доњој трећини надланене стране десне подлактице, који наставља кроз кожу, поткожно и мишићно ткиво и тетиве до излазне ране у доњој трећини дланене стране десне подлактице, затим улази у пределу границе десног ребарног лука и желудачног предела и наставља кроз поткожно ткиво и трбушну дупљу, пролази кроз јетру, дванаестопалачно црево и гуштерачу, раскидајући трбушну аорту, настављајући кроз леву бочну страну трећег слабинског пршљена и завршава у левим уздужним бочним мишићима кичменог стуба, где је пројектил пронађен, другим пројектилом прострелну рану округлог облика, пречника око 7мм, са улазним отвором у унутрашњој трећини левог низдојкиног предела, који каналом продужава кроз поткожно и масно ткиво и завршава излазном раном на унутрашњој страни леве надлактице промера 40 x 11мм, неравних крвљу подливених ивица и страна, која захвата кожу и површни слој поткожног масног ткива, па је услед искрварења из раскиданих органа трбушне аорте, трбушне дупље и крвних судова дуж канала устрелина трупа, десне подлактице и леве подлактице наступила смрт сада покојног Р.Е., свестан забрањености дела, чија извршења је и хтео,

- чиме је извршио кривично дело убиство у прекорачењу нужне одбране из члана 113. Кривичног законика у вези члана 19. став 3. Кривичног законика, за које дело му Врховни касациони суд применом одредби чланова 4, 42, 45, 54, 56 и 57. Кривичног законика утврђује казну затвора у трајању од шест месеци, и кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. Кривичног законика, за које Врховни касациони суд задржава као правилно утврђену казну затвора у трајању од шест месеци изречену пресудом Вишег суда у Новом Пазару К 24/13 од 27.09.2013. године, па Врховни касациони суд **окривљеног Б.Д.** применом напред наведених законских прописа, те даљом применом одредби чл. 60 и 63. Кривичног законика **ОСУЂУЈЕ на јединствену казну затвора у трајању од 8 (осам) месеци у** коју се окривљеном има урачунати време проведено у притвору почев од 12.02.2013. године па до 27.09.2013. године.

У осталом непреиначеном делу пресуде Вишег суда у Новом Пазару К 24/13 од 27.09.2013. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 5331/13 од 19.02.2014. године остају неизмењене, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Д. у осталом делу, који се односи на кривично дело из члана 348. став 4. у вези става 1. Кривичног законика, **одбацује као недозвољен.**

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару К 24/13 од 27.09.2013. године окривљени Б.Д. је оглашен кривим да је извршио кривично дело убиство на мах из члана 115. Кривичног законика и кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. Кривичног законика, за која кривична дела су му најпре утврђене појединачне казне затвора и то за извршено кривично дело из члана 115. Кривичног законика казна затвора у трајању од осам месеци, а за извршено кривично дело из члана 348. став 4. у вези става 1. Кривичног законика казна затвора у трајању од шест месеци, па је окривљени осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и један месец, у коју му је урачунато време проведено у притвору почев од 12.02.2013. године па до 27.09.2013. године.

На основу члана 87. став 1. Кривичног законика окривљеном Б.Д. је изречена мера безбедности и од окривљеног је одузет пиштољ марке „...“, фабрички број ..., калибра ... мм, а као предмет извршења кривичног дела. Истом пресудом на основу одредби члана 193. став 3. и члана 196. ЗКП окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у укупном износу од 169.896,00 динара и да плати паушал суду у износу од 10.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док је на основу члана 206. став 2. ЗКП, оштећени Н.Р. ради остваривања имовинско правног захтева упућен на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 5331/13 од 19.02.2014. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Новом Пазару и браниоца окривљеног Б.Д., адвоката Е.Д., а пресуда Вишег суда у Новом Пазару К 24/13 од 27.09.2013. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, бранилац окривљеног Б.Д., адвокат Е.Д. је поднео захтев за заштиту законитости због „повреде закона“, са предлогом да Врховни касациони суд захтев усвоји, укине пресуде донете у редовном поступку и предмет врати на поновно суђење или их преиначи тако што ће осуђеног ослободити од оптужбе за кривично дело из члана 115. Кривичног законика.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке у смислу члана 488. став 2. ЗКП, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Д., адвоката Е.Д. је основан у односу на повреду кривичног закона из члана 439. став 1. тачка

2). ЗКП, а везано за кривично дело из члана 115. Кривичног законика за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, док је у осталом делу недозвољен.

Основано бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним правноснажним пресудама повређен закон јер је у односу на кривично дело убиство на мах из члана 115. Кривичног законика, за које је окривљени оглашен кривим првостепеном пресудом, првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, које је као правилно утврђено прихватио и другостепени суд, а на које правилно утврђено чињенично стање је од стране нижестепених судова погрешно примењен закон на штету окривљеног.

Наиме, првостепени суд приликом утврђивања чињеничног стања везано за кривично дело убиство на мах из члана 115. Кривичног законика, за које оглашава кривим окривљеног, на страни 10. образложења побијане првостепене пресуде наводи да изведени докази поткрепљују одбрану окривљеног, када говори о динамици догађаја, међусобним положајима окривљеног и сада покојног Е., њиховим понашањима од првог сусрета и првог испаљеног хица, повлачење окривљеног према очевој кући, упорност сада покојног Е. у предузетом нападу (20м је нападао окривљеног од места где је испаљен први хитац у вис, скинуо је јакну, по мишљењу суда да би боље и лакше нападао), ударац ногом и наношење повреде окривљеном, испаљивање два хица, при том наводећи да је поткрепљен и део одбране окривљеног да је нападом и увредама сада покојног Е. окривљени без своје кривице доведен у стање јаке раздражености у којем је испалио два смртоносна метка. Овако утврђено чињенично стање првостепени суд описује и у изреци своје пресуде код радње извршења дела наводећи да је критичном приликом окривљени лишио живота Р.Е. „у стању јаке раздражености у коју је доведен нападом и тешким вређањем од стране покојног Е.“, те да је покојни Е. без датог повода критичном приликом након мимоилажења са окривљеним и његовим сином се повратио назад и пошао према њима говорећи им „сад ћу главе да вам поскидам“, након чега је окривљени Б. извадио и репетирао пиштољ и испалио један метак у вис, повлачећи се уназад према кући свог оца, а покојни Е. ишао за њим и обигравао око њега са борбеним ставом, па га је окривљени корицама пиштоља ударио у пределу носа, након чега покојни Е. са себе скида кожну јакну и наставља кретање за окривљеним и удара га ногом у пределу потколенице леве ноге и наноси му телесну повреду, плује га у пределу лица **„настављајући да га напада и креће према њему говорећи пуцај, пуцај Алаху екбер“**, након чега је окривљени испалио два метка у правцу покојног Е..

Одредбом члана 19. став 1. Кривичног законика прописано је да није кривично дело оно које је учињено у нужној одбрани, док је ставом 2. прописано да је нужна она одбрана која је неопходно потребна да учинилац од свог добра или добра другог одбије истовремен противправан напад, а ставом 3. је прописано да учиниоцу који је прекорачио границе нужне одбране може се казна ублажити, а ако је учинилац прекорачио границе нужне одбране услед јаке раздражености или препасти изазване нападом може се и ослободити од казне.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, по налажењу Врховног касационог суда из чињеничног стања које је утврђено у првостепеној пресуди и које у потпуности прихвата и другостепени суд, јасно произилази да је критичном

приликом покојни Е.Р. без повода, противправно напао окривљеног, који је напад покушао да одбије пуцањем из пиштоља у вис и ударањем покојног корицама пиштоља у пределу носа, али да је покојни Е. након тога ударио окривљеног, плунуо га у пределу лица и наставио да га напада и креће се према њему говорећи „пуцај пуцај Алаху екбер“, а који напад од стране покојног Е. је довео до стања јаке раздражености окривљеног у којем стању је окривљени, одбијајући напад покојног Е. који није престајао, лишио живота покојног Е., на тај начин што је испалио два метка у правцу покојног Е. чији су пројектили погодили у тело покојног Е. наносећи му повреде од којих је наступила смрт. Такође, по оцени овог суда, критичном приликом окривљени је ради одбијања истовременог противправног напада од стране покојног Е. употребио нужну одбрану, међутим иста је била несразмерна пошто је по интензитету била знатно јача него што је било довољно за одбијање напада, јер је нападач – Е.Р. критичном приликом након вређања и нападања окривљеног истог ударио „ногом у пределу потколенице леве ноге“, дакле не у пределу виталних органа окривљеног, док је окривљени налазећи се у стању јаке раздражености испалио два метка управо у предео виталних органа покојног Е., на који начин му је нанео повреде и лишио га живота.

С тим у вези, по оцени овог суда, првостепени суд је приликом правне квалификације напред утврђеног чињеничног стања, извео погрешан закључак, а који је прихватио и другостепени суд, када је радње окривљеног квалификовао као кривично дело убиство на мах из члана 115. Кривичног законика, због чега је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 439. став 1. тачка 2). ЗКП, на штету окривљеног. Због тога је Врховни касациони суд отклонио наведену повреду закона преиначењем правноснажних пресуда и окривљеног Б.Д. уместо за кривично дело убиство на мах из члана 115. Кривичног законика огласио кривим за кривично дело убиство у прекорачењу нужне одбране из члана 113. Кривичног законика у вези члана 19. став 3. Кривичног законика, налазећи да се у радњама окривљеног описаним у изреци првостепене пресуде стичу битна обележја наведеног кривичног дела, као и кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. Кривичног законика, за које је правноснажним пресудама такође оглашен кривим.

По налажењу Врховног касационог суда, иако је за кривично дело убиство на мах из члана 115. КЗ прописана блажа казна у односу на кривично дело убиство из члана 113. КЗ, у конкретном случају овај суд је окривљеног огласио кривим да је наведено кривично дело убиство извршио у прекорачењу нужне одбране и то услед јаке раздражености изазване нападом, а у ком случају је прописано да се учинилац може ослободити од казне, што значи да му се казна, у ситуацији да га суд не ослободи од казне, у смислу одредбе члана 56 и члана 57. став 4. КЗ може ублажити и по врсти и по мери без ограничења. Стога, кад се убиство извршено у прекорачењу граница нужне одбране услед јаке раздражености изазване нападом погинулог подудара са убиством на мах, по принципу примене блажег закона, дело се квалификује као убиство из члана 113. КЗ уз примену одредбе о прекорачењу граница нужне одбране (члан 19. став 3. КЗ), јер то представља повољнију кривичноправну ситуацију за таквог учиниоца због могућности ослобођења од казне, при чему сама могућност да окривљени

буде ослобођен од казне чини ово дело блажим без обзира да ли је та могућност реализована.

Следствено наведеном, не могу се прихватити наводи из захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којим он указује да радње окривљеног којим је лишио живота Е.Р., сходно члану 19. КЗ нису кривично дело, јер је по оцени овог суда, окривљени критичном приликом предузимањем радњи којима је лишио живота Е.Р., из напред наведених разлога, изашао из граница дозвољене нужне одбране, тако да његово поступање прекорачењем нужне одбране је постало противправно и представља кривично дело.

С обзиром на овако донету одлуку, Врховни касациони суд је окривљеном за кривично дело убиство у прекорачењу нужне одбране из члана 113. КЗ у вези члана 19. став 3. КЗ, применом члана 54. КЗ, као и чл. 56. став 1. тачка 2). и 57. став 4. КЗ, утврдио казну затвора у трајању од шест месеци, истовремено задржавајући као правилно утврђену казну затвора у трајању од шест месеци изречену првостепеном пресудом због кривичног дела из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ, па је Врховни касациони суд надаље окривљеног Б.Д. применом одредби чланова 60. и 63. КЗ осудио на јединствену казну затвора у трајању од осам месеци, истовремено одредивши да му се у наведену казну затвора има урачунати време проведено у притвору почев од 12.02.2013. године па до 27.09.2013. године. Наиме, Врховни касациони суд налази да је јединствена казна затвора у трајању од осам месеци по врсти и дужини трајања у потпуности примерена кривична санкција извршеном кривичном делу којом ће се спречити да окривљени Б.Д. убудуће чини оваква или слична кривична дела и чиме ће се у свему остварити сврха изрицања кривичних санкција и сврха кажњавања предвиђена у одредбама чланова 4. и 42. КЗ.

Захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног се указује и да је првостепени суд, а у односу на кривично дело из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ, утврдио да је осуђени предметни пиштољ за који је његова супруга имала одобрење за држање, понео од куће његовог оца до своје куће у истој улици да би га оставио у његовој кући, због чега бранилац окривљеног сматра да умишљај окривљеног није обухватао свест да пиштољ неовлашћено носи. Изнетим наводима се по налажењу овог суда правноснажна пресуда суштински у овом делу побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, што није законски разлог из одредбе члана 485. став 4. ЗКП, због којег окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек, па је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у наведеном делу оцењен као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде у односу на усвајајући део на основу члана 492. став 1. тачка 2). ЗКП, а на основу члана 487. став 1. тачка 2). у вези члана 485. став 4. ЗКП, у делу којим је захтев одбацио као недозвољен.

**Записничар - саветник
Ивана Тркуља Веселиновић,с.р.**

**Председник већа-судија
Јанко Лазаревић,с.р.**